

Nyhetsvärdering - kopieringsunderlag

En nyhet ska vara aktuell och intressera många - och ju närmare läsaren händelsen inträffat desto mer intressant är den (den så kallade närhetsprincipen). På Sveriges drygt 160 dagstidningar värderar man alltså nyheter olika beroende på var i landet tidningen ges ut. En nyhet kan i en tidning toppa ettan (ligga överst på framsidan), medan den kanske inte alls finns med i en tidning som ges ut några mil bort.

Journalister har ofta utvecklat en "nyhetsnäsa" och känner igen en bra nyhet när de ser den. Men nyheten ska ju främst vara intressant för läsarna så det är viktigt att journalister vet mycket om vilka läsare tidningen har.

Var nyheten placeras i tidningen

Nyhetsvärdering handlar inte bara om vilka nyheter som ska vara med i tidningen utan även om hur stor plats de olika nyheterna ska få och på vilken sida de ska placeras. Sedan ska man även bestämma var på sidan nyheten ska ligga. Överst och toppa en sida eller längre ner och då få en mindre rubrik?

Dagens huvudnyheter har "puffar" (korta presentationer) på första sidan (ettan) i tidningen.

Enligt traditionell redigering brukar den viktigaste nyheten placeras längst upp till vänster på förstasidan i "vänsterkrysset". Ibland är det dagens bästa bild som avgör vilken nyhet som placeras i vänsterkrysset.

Även artiklar som är viktiga för en liten del av läsekretsen kommer ofta med i tidningen. De blandas med mer "heta" nyheter för att få en bra mix i tidningen. En dagstidning ska innehålla något för alla.

Att avgöra vad som blir en nyhet

En nyhet ska vara:

- Aktuell. Gamla nyheter har läsaren redan hört eller läst om.
- Intressera många. Dagstidningar vänder sig till alla.
- Inträffa nära. Vi är mer intresserade av det som händer nära oss eller där människor "hemifrån" är inblandade (närhetsprincipen).
- Andra saker som har betydelse:
- Tidningen vill helst vara ensam om att ha nyheten
- Nyheten berättar om något som är överraskande eller ovanligt
- Nyheten handlar om någon "offentlig person"
- Nyheten avslöjar felaktigheter i samhället
- Nyheten handlar om lag- eller regelbrott
- Nyheten har en rolig vinkel
- Det finns bra bilder till nyheten
- Det handlar om den lilla människans kamp mot makten

Lokalnyheter ofta unika

Redaktioner på lokaltidningar har ofta unika nyheter eftersom de väljer att skriva om sådant som händer i närmiljön och berör just deras läsare. Lokaltidningar skriver inte bara om lokala nyheter, men nyheter från annat håll får ofta mindre utrymme och blir inte lika noggrant beskrivna. På orter där det finns fler tidningar innehåller tidningarna naturligtvis ofta samma nyheter, men varje tidning försöker hitta en egen vinkel på nyheten och vill helst ha någon nyhet som konkurrenten inte har.

Mord i Sverige värderas högre än massmord i Afrika

Ett mord i Sverige får oftast mer uppmärksamhet i svenska dagstidningar än en massmord i Afrika. Det beror på att det är lättare för läsare att ta till sig och förstå det, som händer nära än det som sker långt borta.

Ett exempel på detta är Tsunamikatastrofen i Asien julen 2004. Mest fick vi läsa, se och höra om svenskar som befann sig i olycksområdet och deras anhöriga hemma i Sverige. Ca 650 svenskar omkom i katastrofen. Därefter kunde vi läsa om Thailand och thailändare. I Thailand dog ca 70 000 människor. I Atche-provinsen i Indonesien, som ligger i samma område, dog ca 200 000 personer men det fick vi inte veta lika mycket om. Atche-provinsen är inget turistområde för svenskar och därför känns det mer avlägset.

"Utrikeskorrar" fördelas ojämnt över jorden

Större tidningar har utlandskorrespondenter på olika håll i världen. Många frilansreportrar befinner sig också utomlands. Det är ingen slump att vi mer sällan hör nyheter från Latinamerika eller Australien, men dagligen från USA. I USA finns det många svenska reportrar, på de två andra kontinenterna väldigt få. Ibland ska en utrikesreporter täcka en hel kontinent.